

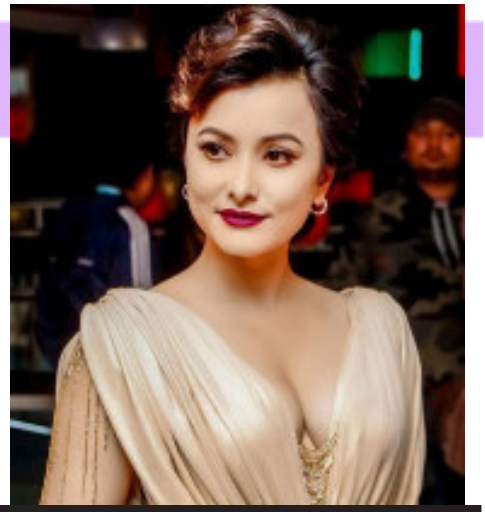

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

वर्ष : २५ अङ्क : १९८ पृष्ठ ४ वि.सं. २०७७ असार २ गते मंगलवार (Tuesday, June 16, 2020) नेपाल सम्बन्ध ११४० Web : www.purwanchaldaily.com मूल्य रु. : ५/- भारतमा भार. : ४/-

प्रदेश १को बजेट ४० अर्ब ९० करोड

विराटनगर, असार १। प्रदेश १ सरकारले आगामी आर्थिक वर्षका २०७७/०७८को लागि कूल ४० अर्ब ९० करोड ९९ लाख ४७ हजारको बजेट ल्याएको छ।

कूल बजेटमध्ये चालुतर्फ १८ अर्ब ९३ करोड ४९ लाख ९३ हजार अर्थात् ४६.२९५ बजेट छुट्टिएको छ भने पुँजीगततर्फ २१ अर्ब ९२ करोड ५० लाख ४ हजार अर्थात् ५३.७१५ रहेको छ।

यस्तै आर्थिक मामिला तथा योजनामन्त्री इन्द्रबहादुर आड्ढोले सोमवार प्रस्तुत गरेको बजेटमा वित्तीय व्यवस्थापनतर्फ चार करोड र अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरणमा लागि दुई अर्ब ८८ करोड ८२ लाख ४५ हजार विनियोजन गरिएको छ।

बजेटको स्रोतको विषयमा मन्त्री आड्ढो आन्तरिक स्रोतबाट ४ अर्ब ७५ करोड ७ लाख ४७ हजार, राजश्व बाँडफाँडबाट १० अर्ब ३

लिन आड्ढोले बताए।

यसैबीच प्रदेश १ सरकारले प्रदेश सांसदहरूलाई खर्च गर्ने सांसद विकास कोषको बजेट घटाएको छ। प्रदेश सरकारले सांसद विकास कोष भनेर चिनिने प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको बजेट घटाएको हो। गत साल दुई करोड ५० लाख रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरिएकोमा आगामी आर्थिक वर्षका लागि २ करोड छुट्याइएको छ। चालु आर्थिक वर्षमा ९३ जना प्रदेशसभा सदस्यहरूलाई खर्च हुने ५० लाख रुपैयाँ दरको कार्यक्रम बजेट बक्तव्यमा समावेश छैन।

प्रदेश १ सरकारले कृषि तथा पशुपालनका लागि ३ अर्ब ८३ करोड १६ लाख बजेट विनियोजन गरेको छ। प्रदेश सभामा प्रस्तुत बजेटमा कृषि तथा पशुपालनका लागि ३ अर्ब ८३ करोड १६ लाख

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

भापामा ११ करोडको सडक

विराटमोड, असार १। भापा गाउँपालिकामा एक पछि अर्को गर्दै सडक कालोपत्रे गर्न शुरु गरिएको छ। गाउँपालिकाले ग्रामीण क्षेत्रका सबै सडक कालोपत्रे गर्ने योजना अनुसार चालु आर्थिक वर्षमा नौ वटा सडक कालोपत्रे गर्न लागेको हो। गाउँपालिकाको वडा नं. ४ नयाँ बस्ती, बच्चु टोल हुँदै हुलाकी राजमार्गसम्म जोड्ने १.५ किलोमिटर कालोपत्रे गर्न शुरु गरिएको छ। सडक कालोपत्रे गर्ने कार्यको भापा गाउँपालिका अध्यक्ष जयनारायण साहले शिलान्यास गरेका छन्। सडक कालोपत्रे कार्यका लागि एक करोड ५० लाख ५३ हजार चार सय २६ रुपैयाँ रहेको अध्यक्षले जानकारी गराएका छन्।

सतासी जयलक्ष्मी निर्माण सेवा जेभी कम्पनीले सडक निर्माणको जिम्मा लिएको छ। सडक शिलान्यास कार्यक्रममा वडाध्यक्षहरु राजु भारती, राजकुमार यादव, रेडक्रसका सुन्दरलाल गणेश, भापा गाउँपालिकाका शिक्षक महासंघका सचिव तथा सालमारा प्राविका प्रधानाध्यापक समसाद आलम लगायतको सहभागिता रहेको थियो। गाउँपालिकाले चालु आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा नौ वटा सडक कालोपत्रे गर्न ११ करोड ७९ लाख ४६ हजार एक सय ८२ रुपैयाँ १२ पैसा छुट्याएको छ।

सबै वडाका मुख्य सडकमा कालोपत्रे पुऱ्याउने लक्ष्यसहित गाउँपालिकाले वडागतस्तरमा सडक छनौट गर्दै कालोपत्रे गरेको गाउँपालिका अध्यक्ष साहले जानकारी दिए। गाउँका सडक फराकिला र कालोपत्रे हुन थालेपछि अहिले त्यहाँका स्थानीयवासी हर्षित देखिएका छन्।

गाउँपालिकाले हस्पिटल-सितुमारी-सालमारा सडक कालोपत्रेका लागि दुई करोड २० लाख ७६ हजार दुई सय ६९ रुपैयाँ ८४ पैसा बजेट विनियोजन गरेको थियो। सोही रकमले यो सडक कालोपत्रे भएको हो। यो सडक एसएसएस वडा नम्बर ४ को वगान उत्तर बच्चुटोल हुलाकी सडक

कालोपत्रे भएको छ। सतासी-जयलक्ष्मी जेभीले एक करोड ५० लाख ५३ हजार चार सय २१ रुपैयाँ ५६ पैसाको लागतमा सडक कालोपत्रे गर्न शुरु गरेको गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत जीवन निरौलाले बताए। शिदकाली इन्टरनेशनल विल्डर्सले नै गाउँपालिकाको फुलगाच्छी-सिमलवाडी सडक कालोपत्रे गरेको छ। सो सडक निर्माणका लागि गाउँपालिकाले एक करोड ४७ लाख ३९ हजार सात सय नौ रुपैयाँ २१ पैसा बजेट विनियोजन गरेको थियो।

९६ लाख ८६ हजार छ सय १७ रुपैयाँ ५२ पैसाको लागतमा शान्ति निर्माण सेवाले खमेली चौक-तामाड गाउँ विद्यार्थी सडक कालोपत्रे गरेको हो। त्यसैगरी मदनगछ बजार वडा कार्यालयसम्म जोड्ने सडकको निर्माणसहित कालोपत्रे सम्पन्न भएको छ। सो सडक निर्माणका लागि एक करोड ३८ लाख ३६ हजार चार सय १५ रुपैयाँ २३ पैसा गाउँपालिकाको विनियोजन गरेको थियो।

वडा नम्बर ६ र ७ मा पर्ने शरणामात चौकदेखि दयालधाम जाने सडक कालोपत्रे भएको छ। सो सडक एक करोड ३४ लाख ६८ हजार तीन सय रुपैयाँ ३५ पैसाको लागतमा गरिएको हो। सो सडक नेपाल पूर्वाधार कन्स्ट्रक्सन जेभीले कालोपत्रे गरेको हो। अमरपथ पूर्व मुखिया गाउँ-गणित गाउँ-ज्यामिरे चौक हुँदै पश्चिम दोसाखी टोल भापा बजार सडक कालोपत्रे भएको छ। यो गाउँपालिकाको वडा नम्बर ३ मा पर्छ। यो सडक कालोपत्रेका लागि गाउँपालिकाले एक करोड ४९ लाख ६० हजार एक सय ३२ रुपैयाँ ३५ पैसा लगानी गरेको छ। शान्ति खनाल जेभीले सडक कालोपत्रे गरेको बताइन्छ।

४५ लाख ३८ हजार चार सय ४३ रुपैयाँ ६५ पैसाको लागतमा वडा नम्बर ३ र ४ को शहीद मार्ग समेत कालोपत्रे

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

लागूऔषधसहित दुई जना पक्राउ

सुनसरी, असार १। सुनसरीको विभिन्न दुई स्थानबाट लागूऔषधसहित दुई जना पक्राउ परेका छन्।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय सुनसरीबाट गस्तीमा खटिएको प्रहरीको टोलीले सुनसरीको भोक्राहा नरसिंह गाउँपालिका-४ र बजु गाउँपालिका-३ बाट १ र १ जना गरी दुई जनालाई लागूऔषधसहित पक्राउ गरेको हो। भोक्राहा नरसिंह गाउँपालिकाबाट सोही गाउँपालिका-८ का शिवशंकर मेहेतालाई अवैध लागूऔषधहरू डाईलेक्स डि.सि. २१ बोटल, स्प्यास्मोप्रोक्सिन एक सय ४१ क्याप्सुल र नाईट्रोसोन ३७ ट्याब्लेटसहित पक्राउ गरेको हो।

त्यसैगरी बजु गाउँपालिकाबाट विराटनगर महानगरपालिका-१६ का सन्तोष मण्डललाई अवैध लागूऔषध डाईलेक्स डि.सि. ५९ बोटल, स्प्यास्मोप्रोक्सिन दुई सय ८८ क्याप्सुल र नाईट्रोभेट १० लेखिएको छ सय क्याप्सुलसहित पक्राउ गरिएको हो।

लागूऔषधसहित पक्राउ परेका दुवै जनाको सम्बन्धमा थप अनुसन्धान भइरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सुनसरीले जनाएको छ।

नेपालमा संक्रमणको जोखिम बढेकै हो ?

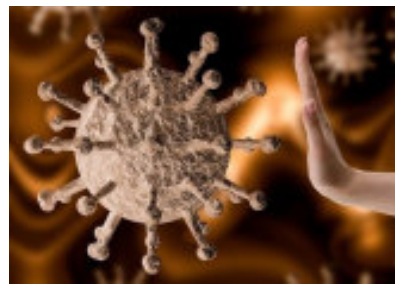
भापा, असार १। सरकारले कोरोनाभाइरस संक्रमण नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि गरेको लकडाउनको ढाँचामा परिवर्तन ल्याएसँगै मानिसहरूको चहलपहल बढ्न थालेको छ।

सोमवारदेखि सबै सरकारी कार्यालयहरू सञ्चालनमा ल्याएसँगै गतिविधिहरू अझै बढ्ने निश्चित छ। लकडाउनको ढाँचामा ल्याइएको परिवर्तनले जनजीवन केही हदसम्म सहज भएको मानिसहरूले बताइरहेका छन्। पछिल्ला दिनमा तरकारी बजारदेखि किराना पसल लगायत भिडभाड हुने ठाउँहरूमा मानिसहरूले एकअर्कासँग खासै दूरी कायम नगरेको र कतिपयले मास्क पनि नलगाउने गरेको गुनासो सुनिन थालेको छ।

तर, लकडाउन खुकुलो पारिएको बेला मानिसहरूका सानो लापरवाहीले कोरोना भाइरस संक्रमण फन् फैलने जोखिम बढाएको भन्ने संक्रामक रोग विशेषज्ञ तथा जनस्वास्थ्यविद्हरूले सचेत गराएका छन्।

जोखिम बढेको हो ?

मानिसहरूको लापरवाहीका कारण संक्रमण बढ्दै गए राज्यले लकडाउन दोहोर्‍याउन सक्ने सम्भावना रहेको उनीहरू बताउँछन्। जनसंख्या

तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयले सार्वजनिक गरेको तथ्याङ्क अनुसार नेपालमा संक्रमितको संख्या छ हजार दुई सय ११ नाघिसकेको छ। कोरोनाभाइरस संक्रमणबाट मृत्यु हुने व्यक्तिको संख्या १९ पुगेको छ।

यसअघि लकडाउनकै कारण मानिसहरू घरमै बसिरहेका संक्रमण धेरै फैलिन नपाएको र अस्पतालहरू नभरिएको अवस्था रहेको संक्रामक रोग विशेषज्ञ डा. अनुप सुवेदीको ठम्याइ छ।

उनी भन्छन्- 'संख्या धेरै बढ्यो र अस्पतालहरूको क्षमताले थेग्न सकेन भने अन्यत्रभन्दा हामीकहाँ मृत्युदर असाध्यै बढ्न सक्छ।' नेपालमा लकडाउन लागू गर्दा र अहिले

आएर खुकुलो पार्दा पर्याप्त गृहकार्य नगरिएको जनस्वास्थ्यविद्हरू बताउँछन्।

'नियन्त्रण भएको छैन'

जनस्वास्थ्यविद् डा. शरदराज वन्त भन्छन्- 'लकडाउन खुकुलो पार्नुअघि पर्याप्त गृहकार्य गर्नुपर्छ र विकल्पहरू दिनुपर्छ। किनभने महामारी अझै नियन्त्रण भइसकेको अवस्था होइन।'

तर, राज्यले गर्नुपर्ने कामसँगै नागरिकको पनि केही जिम्मेवारी रहेको उनी स्मरण गराउँछन्। 'लकडाउन खुकुलो पार्नुलाई संक्रमण सकिएको अर्थमा कदापि लिनु हुँदैन। कार्यालय अथवा बजार जहाँ जाँदा पनि दूरी कायम गर्ने अभ्यासलाई निरन्तरता दिनुपर्छ।

हाम्रो लापरवाही र हामीले अपनाउनुपर्ने सतर्कतामा कमी हुँदा संक्रमण अझ माथि जाने सम्भावना रहिरहेको छ। त्यसमा डा. सुवेदी पनि सहमत छन्। भिडभाड गर्ने र मास्क नलगाउने काम पटकै गर्नुहुँदैन। सरकारले गर्नुपर्ने काम कम भएपछि नागरिकले आफ्नो सुरक्षामा आफैले ध्यान दिनुपर्छ- उनले भने।

लकडाउन खुकुलो पारिएपछि सार्वजनिक

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

आचारण सचेतना शिक्षा लागू गरिने

विराटमोड, असार १। भापाको विरतामोड नगरपालिकाले कक्षा ५ र ६ को पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने भएको छ।

आचारण सचेतना शिक्षा नाम दिइएको पाठ्यपुस्तक निर्माण गरिरहेको नगरपालिकाले जनाएको छ।

गत वर्ष कक्षा ३ र ४ को पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक निर्माण गरी पठनपाठन भइरहेकोमा यस वर्ष कक्षा ५ र ६ को पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने भएको विरतामोड नगरपालिकाले जनाएको छ।

विरतामोड नगरपालिका अन्तर्गत

सञ्चालित विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको सर्वाङ्गण विकासका लागि स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरेको विरतामोड नगरपालिकाले जनाएको छ।

विरतामोड नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा इतिहास, कला, साहित्य, संस्कृति, भाषा, लिपी, कानून, वन, कृषि लगायतलाई समावेश गरी स्थानीय पाठ्यक्रम बनाउने नीति लिएको थियो। जस अन्तर्गत कक्षा ३ र ४ को पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक निर्माण गरी पठनपाठन भइरहेको छ।

पाठ्यक्रम निर्माण गर्न विरतामोड

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

कोरोना भाइरस उपचार कोषमा रकम जम्मा गर्न आह्वान गरिएको सूचना

विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरस (COVID-19) रोगको संक्रमणलाई फैलिन नदिन तथा सोको रोकथाम एवम् नियन्त्रणका लागि देहायको बैकमा 'कोरोना भाइरस संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोष' खाता खोलिएको हुँदा इच्छुक व्यक्ति तथा संघ-संस्थाहरूले सो खातामा रकम जम्मा गरी सहयोग गरिदिनुहुन आह्वान गरिएको व्यवहारा सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि अनुरोध छ।

बैंकको नाम: राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक
शाखा: सिंहदरबार परिसर
खाताको नाम: कोरोना भाइरस संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोष
खाता नं. १९६००००१९०१

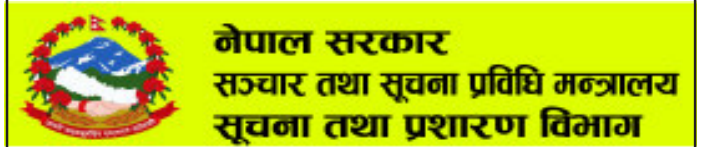
नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

सूचना

२०७५ साल भदौ १ गतेदेखि लागू भएको

अपराध संहितामा रहेका मुख्य व्यवस्थाहरू

- बैंक नोट वा सिक्का जलाउने, गाल्ने-प्याल्ने वा बैंक नोटमा लेखेलाई तीन महिनासम्म कैद र पाँच हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना हुने,
- अनुमति बिना कसैको तस्वीर खिच्ने वा निजको तस्वीरसँग अरु कसैको तस्वीर राखी अर्को तस्वीर बनाएमा एक वर्षसम्म कैद वा दश हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुने,
- एको तस्वीरको केही भाग अर्को व्यक्तिको अर्को भागसँग राखी वा अन्य कुनै किसिमले विकृत रूपमा तस्वीर बनाएमा दुई वर्षसम्म कैद वा बीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुने।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

नेपालीहरूको लागि अरपट्टी सेवा

निशान्त मोटरसाइकल पाटर्स एण्ड सर्भिसिड सेन्टर

ROYAL ENFIELD को आधिकारिक बिक्रेता (डिलर) भएकाले ROYAL ENFIELD को सम्पूर्ण पाटर्सहरूमा १०% छुट गरिएको छ।

7th ANNIVERSARY

सातौं वर्षमा प्रवेश गरेको सुखद उपलक्ष्यमा अटो. तीन चक्के टेम्पोको सम्पूर्ण पाटर्सहरू उपलब्ध नराउँदै डिजिटलसहितको सम्पूर्ण मर्मत सेवा सुचारु गरिएको छ।

यहाँ जुनसुकै कम्पनीको मोटरसाइकल, स्कुटर र टेम्पोको सम्पूर्ण पाटर्स पाउनुका साथै डिजिटल मर्मत पनि गरिन्छ।

निशान्त मोटरसाइकल पाटर्स एण्ड सर्भिसिड सेन्टर
पानीचौकीको पहिलो गल्ली बायाँ साइड
निशान्त - ८३८००८८५४/८३८८८३३९४
डिण्डिचा, ५८०९६४४३ नेपाल

रुखभरि पाक्यो लिची: रावाबैंसी गाउँपालिका-१ कृषिपन्डको हरमटारमा लटरम्म फलेको लिची। जिल्लाको उत्तरी क्षेत्रमा पर्ने रावाबैंसीको एउटै बडाबाट गत वर्ष रु. एक करोडभन्दा बढीको लिची बिक्री भएको थियो। तस्वीर: केदार भगर/रासस

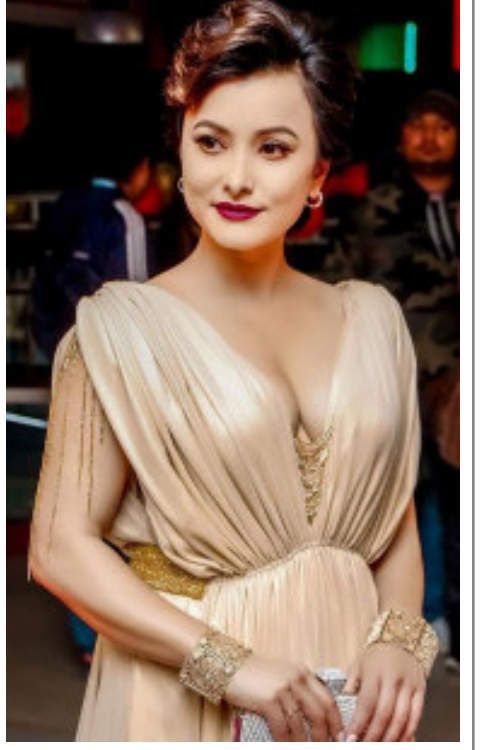
अग्रज पत्रकार भण्डारीको स्वास्थ्यमा सुधार

बितामोड, असार १। अग्रज पत्रकार तथा

नेपाल पत्रकार महासंघका संस्थापक महासचिव चन्द्र भण्डारीको टाउकोको शल्यक्रिया गरिएको छ। टाउको दुखेर स्वास्थ्य परीक्षणका लागि बितामोडस्थित बितामोड हस्पिटलमा पुगेका पत्रकार भण्डारीको मस्तिष्कको नशामा रगत जमेको चिकित्सकले बताएपछि आइतबार बेलुका भण्डारीलाई अस्पतालमा भर्ना गरिएको थियो। भण्डारीको टाउकोको तत्कालै शल्यक्रिया गर्नुपर्ने चिकित्सकले बताएपछि बितामोड हस्पिटलका न्युरो सर्जन डा. चन्द्रप्रकाश लिम्बू नेतृत्वको टोलीले डेढ घण्टा लगाएर पत्रकार भण्डारीको टाउकोको शल्यक्रिया गरेको थियो। डा. लिम्बूका अनुसार भण्डारीको स्वास्थ्य अवस्था सुधारोन्मुख रहेको छ। कञ्चनजंघा एफएमका संस्थापक प्रबन्ध निर्देशक भण्डारीलाई सघन उपचार कक्षबाट क्याबिनमा सारिएको पारिवारिक श्रोतले जनाएको छ।

३५ वर्षमा पनि उस्तै नम्रता

नम्रता श्रेष्ठ नेपाली चलचित्र क्षेत्रकी एक चर्चित मोडल र अभिनेत्री हुन्। उनले सानो संसार, मेरो एउटा साथी छ, छुट्टै लगायतका चलचित्रमा अभिनय गरेकी छन्। उनी नेपाली चलचित्र जगतमा आउनुभन्दा पूर्व मोडलिङ तथा थिएटरमा लागेकी थिइन्।

चलचित्र 'सानो संसार'बाट चलचित्र क्षेत्रमा प्रवेश गरेकी नायिका नम्रता श्रेष्ठ पछिल्लो रिलिज चलचित्र 'जाइरा'सम्म आइपुग्दा दर्शकको मानसपटलमा छुट्टै छाप बनाउन सफल छिन्। उनले अभिनय गरेका 'मेरो एउटा साथी छ, नोभम्बर रेन, क्लासिक, प्रसाद' लगायतका चलचित्रले विशेष छाप झोझन सफल छन्। उनको सुन्दरताको त सदा तारिफ भइरहन्छ। उनै सुन्दरी नायिका श्रेष्ठ आफ्नो ३५औं जन्मदिन मनाउँदैछिन्। नम्रतालाई चलचित्र क्षेत्रका चलचित्रकर्मी र दर्शकले भने सामाजिक सञ्जालबाट शुभकामना दिइरहेका छन्।

नम्रता अभिनीत चलचित्रको व्यापारमा उतार-चढाव आए पनि उनको लोकप्रियतामा भने गिरावट आएको छैन। सामाजिक सञ्जालमा उनलाई पछ्याउनेहरूको संख्या पनि लोभलाग्दो छ। प्रेम सम्बन्धलाई खुलेर व्यक्त गर्ने कारण पनि उनको चर्चा प्रायः चलिरहन्छ। उनै नम्रता उमेरले ३५ वर्ष पुग्दा पनि उनको सुन्दरतामा केही छोट देखिएको छैन।

पोखरीमा डुबेका युवक मृत फेला

मोरङ, असार १। मोरङको सुन्दरहरेवा नगरपालिका-१० मा रहेको माछा पोखरीमा नुहाउने क्रममा डुबेर बेपत्ता भएका स्थानीय २० वर्षीय आकाश राई मृत फेला परेका छन्। साथीहरु सँगै नुहाउन पोखरीमा पसेका राई डुबेर बेपत्ता भएपछि भन्ने खबर प्राप्त भएसँगै बेपत्ता युवकको खोजतलासमा खटिएको विपद व्यवस्थापन गुप्त चन्द्रगढी र सशस्त्र प्रहरीसहितको टोलीले राईलाई पोखरीभित्र मृत फेला पारेको हो। घटनाबारे थप अनुसन्धान भइरहेको इलाका प्रहरी कार्यालय बेलवारीले जनाएको छ।

भारतबाट आएको भनेपछि ...

काँकरभिट्टा, असार १। मेचीनगर- ११ धाडजनका एक व्यक्तिको मृत्यु भएको करिब चार घण्टापछिमात्र शव उठाइएको छ। स्थानीय ६१ वर्षीय कार्की घरका पुरुषको बिहान ८ बजेतिर निधन भएको भए पनि मध्याह्न १२ बजेमात्र शव अन्त्येष्टिका लागि घाट लगेको मेचीनगर नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखाले जनाएको छ। मृतक कार्की केहीदिनअघि मात्र भारतबाट मेचीनगर घर आएका थिए। भारतीय सेनामा कार्यरत स्वर्गीय कार्की लकडाउन हुनुअघि भारतको बागडुगस्थित हात्तीसारको पेन्सन अफिसमा गएका थिए। लकडाउनका कारण नेपाल आउन नपाएका उनी भारतमै रहेका छोरी ज्याई कहाँ बसेका थिए। लकडाउन खुकुलो भएपछि नेपाल फर्किएका कार्कीका स्वास्थ्यमा समस्या देखिएका कारण बितामोडस्थित मनमोहन मेमोरियल सामुदायिक अस्पताल बितामोड लगेको थियो। त्यहाँ केही दिन उपचार गरे पनि स्वास्थ्यमा उल्लेखीय सुधार नभएपछि परिवारले विराटनगरस्थित नोबल

मेडिकल कलेज लगेका थिए। शृक्रवार विराटनगरमा उपचारपछि घर ल्याइएका कार्कीको सोमवार बिहान घरमै निधन भएको थियो। भारतबाट आएको मान्छे भनेपछि गाउँलेहरूमा अनेक शंका उत्पन्नका पैदा भएपछि उनको अन्त्येष्टीमा हिला भएको बताइएको छ। घटनाको जानकारी हुनासाथ मेचीनगर नगरपालिकाका प्रमुख विमल आचार्य, उपप्रमुख मीना पोखरेल उप्रेती, वरिष्ठ प्रशासकीय अधिकृत अनन्तप्रकाश वस्ती मेचीनगर नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखा संयोजक संयोजक शशीकला राई स्थानीय प्रहरी प्रशासनका प्रमुखसहित मृतकको घरमा पुगेका थिए। 'हामी पुग्दा उनको घरलाई शील गरिएको

रहेछ- शाखा संयोजक राईले भनिन्- 'मेयर साव उपमेयर साव र हामी पुगेपछि स्थानीयलाई सब कुरा बुझाएपछि उहाँको शव उठ्यो।' राईले गाउँलेहरू सबैजना आएको र शील गरेको घर आफूहरूले हटाएको उनको भनाई थियो। कुरा बुझेपछि शव परिवारसहित गाउँलेले नै बोकेर नदीसम्म पुर्याएको संयोजक राईले जानकारी दिइन्। उनका अनुसार शव उठाउदा पीपीसेट ग्लोब्स, मास्क सेनिटाइजरको प्रयोग गरी सामाजिक दूरी कायम गरिएको थियो। 'उनी भारतबाट आएको भनेपछि स्थानीयमा डर भएको रहेछ- शाखा संयोजक राईले भनिन्- 'परिवारक अनुसार लकडाउनअघि नै भारत गएका कार्कीमा दुवै मृत्यु भएको हुनसक्छ।' यसैका कारण उनको मृत्यु भएको हुनसक्छ।' कोरोनाको आशंकाका स्थानीय डराएका भए पनि मृतक कार्कीमा कोरोना संक्रमण नभएको यसअघिका उनले विभिन्न प्रयोगशालामा गराएको परीक्षणबाट प्रष्ट हुने स्वास्थ्यकर्मीहरूको भनाई छ। उनको कोरोना परीक्षण नगरिएको भए पनि नोबल अस्पतालको अन्य रिपोर्ट हेर्दा कोरोना भएको देखिंदै

र उनको मृत्युको कारण मृगौला खराब नै भएको स्वास्थ्य अधिकारीहरूले बताएका छन्। स्वास्थ्यकर्मीहरूले गाउँलेलाई सबैकुरा बताएपछि मात्र उनको अन्त्येष्टि भएको हो। मेचीनगर नगरपालिकाका प्रमुख विमल आचार्य र उपप्रमुख मीना पोखरेल उप्रेतीले व्यवस्थितरूपमा सुरक्षित ढंगले शवको व्यवस्थापन गर्न नगरको स्वास्थ्य शाखालाई निर्देशन दिएका थिए। नगरको स्वास्थ्य शाखाको अगुवाईमा धाडजन स्वास्थ्य चौकी इञ्चारज कविता निरौलासहितको टोलीले घरमा पुगेर नोबल अस्पतालको रिपोर्ट चेकजांच गर्दा दुवै मृगौला खराब भएको र कोरोना नभएको पुष्टि गरेको थियो। उनको अन्त्येष्टि कार्यमा नगर प्रमुख आचार्य, उपप्रमुख उप्रेती, क्वारेन्टाइन समन्वय समितिका संयोजक नवीन बराल, वडाध्यक्ष मेचे, नगरपालिका वरिष्ठ प्रशासकीय अधिकृत अनन्तप्रकाश वस्ती, इलाका प्रहरी कार्यालय काँकरभिट्टाका प्रहरी इलाका प्रमुख राजेन्द्र पोखरेल लगायतले गाउँलेलाई सम्झाई बुझाई गरेको बताएको छ।

भापागा...

भापागा... भएको छ। यो सडक नेपाल पूर्वाधार कन्स्ट्रक्सनले कालोपत्रे गरेको हो। गाउँपालिकाले प्रत्येक वर्ष प्रत्येक बडामा एउटा मात्रै सडक कालोपत्रेका लागि छनौट गर्दै कालोपत्रे गर्दै आएको छ। गाउँपालिकाभित्रका सबै सडकलाई कालोपत्रे गरिसक्ने योजना अनुसार गाउँपालिकाले सडक कालोपत्रेको कामलाई अधि बढाएको गाउँपालिका अध्यक्ष साहले बताए। यसैबीच पश्चिममा सानो माई र पूर्वमा विरिङ खोलको कटान र डुबानको चपेटा वर्षादेखि भन्ने गर्दै आएको भापा गाउँपालिकाले यस वर्ष भोलुङ्गे र पक्की पुल निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिएको छ। गाउँपालिकाले खोलामा तटबन्धनसँगै पुल निर्माण गर्दै गाउँपालिकाबासीलाई आवतजावतमा सहजता प्रदान गरेको हो। अहिले बडा नम्बर २ को भापा-कुवाडी सडक खण्डमा पर्ने सानो माईमा एक करोड बढीको लागतमा भोलुङ्गे पुल निर्माण भइरहेको छ। सिमलवाडी-फुलगाच्छी जोड्ने सडकखण्डको सानो माईमा नै ६० लाख रूपैयाँको लागतमा भोलुङ्गे पुल निर्माण भइरहेको गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत निरौलाले बताए। त्यस्तै कामाटोली-लालमोहर जाने सडक खण्डमा पर्ने सानु माई खोलामा पक्की पुल निर्माण भएको छ। ७५ लाख रूपैयाँको लागतमा पुल निर्माण गरिएको हो। वडा नम्बर १ को लसुनगञ्ज सालमारा सडकखण्डको सानो माईमा नै ३ करोड ६० लाख रूपैयाँको लागतमा पक्की पुल निर्माण भइरहेको छ। त्यस्तै साविकको कुमरखोद, टाघनडुब्बा र शरणागति गाविसलाई समेटेर बनेको भापा गाउँपालिका ९४.१२ वर्ग किलोमिटरमा फैलिएको छ। समुद्री सतहबाट ७० देखि १०० मिटरसम्मको उचाइमा रहेको यो गाउँपालिकामा मिश्रित बसोबास पाइन्छ। यहाँका नागरिकको मुख्य पेशा कृषि तथा पशुपालन भएको हुँदा विपन्न तथा मध्यम वर्गीय परिवारको संख्या यो गाउँपालिकामा धेरै छ। २०६८

को जनगणना अनुसार आठ हजार २२ घरधुरी रहेको यहाँको कूल जनसंख्या ४१ हजार एक सय ३६ जना हो। गाउँपालिकाले सर्वेक्षण गरेर तयार गरेको पार्श्व चित्रलाई आधार मान्दा वर्षभरि खान पुग्ने परिवार संख्या दुई हजार एक सय ७८ छ। एक हजार पाँच सय ३० परिवारले मात्रै वर्षभरि खान पुग्ने गरी अन्न उत्पादन गर्दै बचेको अन्न विक्री गर्छन्। यो गाउँपालिकामा विपन्नको संख्या धेरै छ। फलस्वरूप गाउँपालिकाले विपन्न परिवारको पहिचान गर्दै विपन्न परिवारलाई घर निर्माण गर्दै आएको छ। यो वर्ष एक सय ६४ परिवारलाई गाउँपालिकाले घर निर्माण गरेको छ। गाउँपालिकाले सहरा न नेपाल र ह्याविट्याटको सहकार्यमा विपन्न परिवारकालागि एक सय ६४ वटा घर निर्माण गरेको हो। प्रति घर निर्माणमा एक लाख ५० हजार रूपैयाँ खर्च हुने गरेको बताइन्छ। गत वर्ष गाउँपालिकाले ७६ वटा घर निर्माण गरेको थियो। धान, मकै, गहुँ आदि मुख्य वाली रहेको भापा गाउँपालिकाका नागरिकको मुख्य पेशा पनि कृषि नै हो। ७८.२४ प्रतिशत साक्षर रहेको भापा गाउँपालिकाले १५ शैश्याको अस्पतालसहित स्वास्थ्य संस्थाको समेत स्तरोन्नति गर्दै लगेको छ। सबै बडामा विदुत सेवा विस्तार, कृषकका लागि कोठ सुधार कार्यक्रम, गोबरग्यास प्लान्ट निर्माणमा अनुदान, कृषकलाई पानी तान्ने मोटर, निःशुल्क बीउ बीजन, मल खर्चदमा छुट जस्ता कार्य क्रम गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेको छ। नेपालमा... गातिविधिमा देखिएका मानिसहरूले खासै सतर्कता नअपनाउनुमा कोरोना भाइरस संक्रमण र त्यसबाट जोगिने उपायबारे राज्यले पर्याप्त जानकारी फैलाउन नसक्नु पर्ने एउटा कारण हुन सक्ने कतिपयको आरोप छ। तर, त्यो सँगै स्वयम् नागरिकहरू पनि जिम्मेवार रहेको डा. वन्तको बुझाइ छ। सतर्कता आवश्यक डा. वन्त भन्छन्- कम्तिमा शहरको

एउटा ठूलो तप्काले यसको बारेमा बुझेको छ। कम्तिमा त्यो तप्काले पनि लकडाउन खुकुलो पारिए पनि सतर्कता अपनाउनुपर्ने हो नि। हाम्रो आफ्नो तर्फबाट पनि लापरवाही भएको हो कि जस्तो मलाई लाग्छ। जनचेतना जगाउने सन्दर्भमा राज्यको तर्फबाट यथेष्ट काम गरिएको जनसंख्या तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयका स्वास्थ्य शिक्षा अधिकृत गणेश श्रीवास्तवको दाबी छ। अलि-अलि कमीकमजोरी हुन सक्ला। तर, सचेतना फैलाउने कुरा गर्नुपर्दा अहिले स्वास्थ्यकर्मीदेखि महिला स्वास्थ्यमूसेविकारूले घरदैलो मै पुगेर जानकारी गराइरहनुभएको छ- उनले भने। बानीब्यहोरामा परिवर्तनका लागि व्यक्ति आफैबाट शुरूवात गर्नुभन्दा श्रीवास्तवको जोड छ। जनस्वास्थ्यविदहरूका अनुसार मानिसहरूले सावधानी नअपनाएमा संक्रमण निकै बढ्दै गएको अवस्थामा अर्को बाध्यता लकडाउन फेरि पनि गर्नुपर्ने हुन सक्छ। डा. वन्त थप्छन्- हामी संक्रमणको पहिलो लहरमै छौं। पहिलो लहरकै क्रममा एकदमै धेरै संक्रमण बढ्न थाल्यो भने यो लकडाउनको सम्भावनालाई कहिल्यै पनि नकानि सकिँदैन। बीबीसी आचरण... नगरपालिका नगर शिक्षा समितिमा पूर्व प्रमुख युवराज पाण्डेको संयोजकत्वमा पाठक्रम निर्माण समिति गठन गरिएको थियो। सो समितिको सदस्यहरूमा देवेन्द्र हुमागाईं, मोहन ओली, डम्बरबहादुर बस्नेत, युवराज कट्टेल, टीका पोखरेल, भोजराज दाहाल, टंक सेहोई, तिलचन भण्डारी, केशवबहादुर खवास, दिनेश आचार्य लगायत रहेका छन्। त्यस्तै पूर्व स्रोतव्यक्ति टंक सेहोईको संयोजकत्वमा कक्षा ५ र ६ को पाठ्यक्रम तथै पाठ्यपुस्तकको पाण्डुलिपी लेखन सम्पादन समिति गठन गरिएको छ। र पनि एउटा कारण हुन सक्ने कतिपयको आरोप छ। तर, त्यो सँगै स्वयम् लिलाप्रसाद भण्डारी, भोजराज दाहाल, टीका पोखरेल रहेका छन्। त्यसैगरी पाठ्यपुस्तकको पाण्डुलिपी लेखन सहयोगीहरूमा धर्मराज माफ्नी, श्याम दाहाल, सरस्वती दाहाल, धनकुमारी खरेल,

मुपेश मर्डी रहेका छन्। उक्त समितिले पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तकमा बितामोड नगरपालिकाको भूगोल, इतिहास, संस्कृति सम्पदा, वन, वातावरण तथा सरसफाई, स्थानीय आर्थिक विकासका आधार, सामाजिक विकासको अवस्था, पर्यटन, स्थानीय विकास पूर्वाधार, विपद् व्यवस्थापन र सुरक्षा, योग शिक्षा, यातायात, सञ्चार, आचरण तथा आत्मसम्मान, नेतृत्व तथा सञ्चित विकास लगायतका विषयलाई समावेश गरेको कक्षा ५ र ६ को पाठ्यक्रम तथै पाठ्यपुस्तकको पाण्डुलिपी लेखन र सम्पादन समितिका सदस्य देवेन्द्र हुमागाईंले बताए। विद्यालय तहमा असल संस्कार र आचरणको विकास भए मात्रै नागरिक देशप्रति जिम्मेवार बन्न सक्छ भन्ने अवधारणाका आधारमा बितामोड नगरपालिकाले स्थानीयताका आधारमा आफ्नै पाठ्यक्रम बनाएको बताइएको छ। यसअघि नगरपालिकाले गतवर्षदेखि ३ र ४ कक्षामा 'आचरण सचेतना शिक्षा' लागू गरेको थियो। बितामोडका निजी तथा सरकारी विद्यालयका विद्यार्थीले अनिवार्य रूपमा 'आचरण सचेतना शिक्षा' पढ्नुपर्ने व्यवस्था मिलाइएको बितामोड नगर उपप्रमुख पवित्रा महतराले बताइन्। बितामोड नगरपालिका नगर शिक्षा समितिमा पूर्व प्रमुख युवराज पाण्डेको संयोजकत्वमा पाठ्यपुस्तकको पाण्डुलिपी लेखन र सम्पादन समिति गठन गरिएको थियो। सो समितिको सदस्यहरूमा देवेन्द्र हुमागाईं, मोहन ओली, डम्बरबहादुर बस्नेत, युवराज कट्टेल, टीका पोखरेल, भोजराज दाहाल, टंक सेहोई, तिलचन भण्डारी, केशवबहादुर खवास, दिनेश आचार्य लगायत रहेका छन्। त्यस्तै पूर्व स्रोतव्यक्ति टंक सेहोईको संयोजकत्वमा कक्षा ५ र ६ को पाठ्यक्रम तथै पाठ्यपुस्तकको पाण्डुलिपी लेखन सम्पादन समिति गठन गरिएको छ। र पनि एउटा कारण हुन सक्ने कतिपयको आरोप छ। तर, त्यो सँगै स्वयम् लिलाप्रसाद भण्डारी, भोजराज दाहाल, टीका पोखरेल रहेका छन्। त्यसैगरी पाठ्यपुस्तकको पाण्डुलिपी लेखन सहयोगीहरूमा धर्मराज माफ्नी, श्याम दाहाल, सरस्वती दाहाल, धनकुमारी खरेल,

प्रमुख तिलचन भण्डारीलाई पाठ्यपुस्तकको खाका हस्तान्तरण गरेको छ। कक्षा ५ र ६ को पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तकको पाण्डुलिपी लेखन र सम्पादन समितिले बितामोड-५ स्थित न्युटन्स एजुकेशन एकेडेमीको सभाहलमा कक्षा ५ र ६ को पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तकको पाण्डुलिपी लेखन र सम्पादन गरिएको समितिको सदस्य तथा न्युटन्स एजुकेशन एकेडेमीका निमित्त प्रिन्सिपल देवेन्द्र हुमागाईंले बताए। पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तकका कार्यान्वयनको फ्रिक्चरमा आएपछि बितामोड नगरपालिकाभित्रका विद्यालयमा लागू गरिने बताइएको छ। विद्यालय तहमा असल संस्कार र आचरणको विकास भए मात्रै नागरिक देशप्रति जिम्मेवार बन्न सक्छ भन्ने अवधारणाका आधारमा बितामोड नगरपालिकाले स्थानीयताका आधारमा आफ्नै पाठ्यक्रम बनाएको बताइएको छ। यसअघि नगरपालिकाले गतवर्षदेखि ३ र ४ कक्षामा 'आचरण सचेतना शिक्षा' लागू गरेको थियो। बितामोडका निजी तथा सरकारी विद्यालयका विद्यार्थीले अनिवार्य रूपमा 'आचरण सचेतना शिक्षा' पढ्नुपर्ने व्यवस्था मिलाइएको बितामोड नगर उपप्रमुख पवित्रा महतराले बताइन्। बितामोड नगरपालिका नगर शिक्षा समितिमा पूर्व प्रमुख युवराज पाण्डेको संयोजकत्वमा पाठ्यपुस्तकको पाण्डुलिपी लेखन र सम्पादन समिति गठन गरिएको थियो। सो समितिको सदस्यहरूमा देवेन्द्र हुमागाईं, मोहन ओली, डम्बरबहादुर बस्नेत, युवराज कट्टेल, टीका पोखरेल, भोजराज दाहाल, टंक सेहोई, तिलचन भण्डारी, केशवबहादुर खवास, दिनेश आचार्य लगायत रहेका छन्। त्यस्तै पूर्व स्रोतव्यक्ति टंक सेहोईको संयोजकत्वमा कक्षा ५ र ६ को पाठ्यक्रम तथै पाठ्यपुस्तकको पाण्डुलिपी लेखन सम्पादन समिति गठन गरिएको छ। र पनि एउटा कारण हुन सक्ने कतिपयको आरोप छ। तर, त्यो सँगै स्वयम् लिलाप्रसाद भण्डारी, भोजराज दाहाल, टीका पोखरेल रहेका छन्। त्यसैगरी पाठ्यपुस्तकको पाण्डुलिपी लेखन सहयोगीहरूमा धर्मराज माफ्नी, श्याम दाहाल, सरस्वती दाहाल, धनकुमारी खरेल,

प्रदेश १को ...

रुपैयाँ बजेट छुट्याइएको आर्थिक मामिला मन्त्री आइवोले जानकारी दिए। पहाडी क्षेत्रलाई माटो सुधार, मुख्य खाद्यान्न वाली मकै, गहुँ धानको उत्पादन बढाउनका लागि उन्नत मल वीउको उत्पादन प्रवर्द्धन गरिने, कृषिमा व्यक्तिलाई अनुदान रकमलाई निरुत्साहित गर्दै समुदाय र सहकारीमा आधारित कृषि कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिने बजेटमा उल्लेख छ। प्रदेशलाई अर्थानिक बनाउन ९ करोड ८४ लाख बजेट छुट्याइएको छ भने धूलो दुध कारखानाका लागि १३ करोड, कृषि यान्त्रिकीकरणका लागि साना कृषि यन्त्रहरू उपलब्ध गराउन ६ करोड रूपैयाँ बजेट विनियोजन गरिएको छ। सरकारले आर्थिक वृद्धि ३ दशमलव ४१ प्रतिशत हाँसल गर्ने अनुमान गरेको छ। मन्त्री आइवोले विभिन्न सूचक र आर्थिक सर्वेक्षण उपलब्ध गराएकै तथ्यांकअनुसार प्रदेशको समग्र अवस्था

चित्रण गरेको बताए। संघीय सरकारले चालुआर्थिक वर्षको आर्थिक वृद्धिदर २.३ प्रतिशत रहने अनुमान गरिरहेको बेला प्रदेश १ को आर्थिक वृद्धिदर भने ३ दशमलव ४१ हुने अनुमान गरिएको छ। यस्तै प्रदेश सरकारले भापाको भद्रपुरमा रहेको मेची अस्पतालको स्तरबृद्धिका लागि २३ करोड रूपैयाँ विनियोजन गरेको छ। उक्त अस्पतालमा सिटि स्थान मेसिन पनि जडान गरिने मन्त्री आइवोले जानकारी दिए। अस्पतालमा सिटि स्थान मेसिन पनि सम्पन्न गरिने उनले बताए। उता कोशी अस्पताल विराटनगरमा रहेको कोभिड-१९ उपचार केन्द्रलाई सुरुवा रोग अस्पतालको रूपमा विकास गर्ने भएको छ। सुरुवा रोग अस्पताल बनाउन ५० करोड रूपैयाँ विनियोजन गरिएको उनले जानकारी दिए। संघीय सरकारले जेट १५ गते गते, प्रदेश सरकारले आसार १ गते भित्र बजेट व्याउनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही अनुसार सोमवार सात वटै प्रदेश सरकारले आगामी आर्थिक वर्षको बजेट प्रस्तुत गरेका हुन्।

सेफ्टी ट्याङ्की सफा गर्न परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोला। भापा सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सरसफाई बितामोड, भापा सफाई ट्याङ्की सभ्यक राजकुमार श्रेष्ठ २८४२६३४३२७/२८०६०१०४९०/०२३-५४४३४५५ अधिकृत सभ्यक-०२३-५४६००५ भापासो सवेमन्त्रालू ठूलो ट्याङ्कीम सिरस्टमको ट्याङ्कीबाट सफाई गरिन्छ। मोबाइलनं-९८४२६३४३००२

बिता (सेफ्टी तथा ढल सफाई) बितामोड, भापा मूगल बुदाथोकी 023-545402 9825952677 9825952680 सेफ्टी तथा ढल सफाई गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्कनुहोस्।

मौसमजन्य जोखिम र चट्याड

सत्यको जीत निश्चित छ

इतिहास मै पहिलोपटक एकता प्रदर्शन गरेका हाम्रा राजनीतिक दलहरू सम्भवतः अहिले छिमेकी देश भारतका लागि टाउको दुखाइ भएका छन्। अतिक्रमित भूमि फिर्ता लिने प्रक्रिया अनुसार भएको संबिधान संशोधन प्रस्तावमा संसदा प्रतिनिधित्व गर्ने सबै दलले पूर्ण समर्थन गरेर ऐतिहासिक एकता प्रदर्शन गरेका हुन्। विगतमा आफ्नै संरक्षण र सहयोगमा हुर्किएका कारणले ती दलहरूबाट आशा र अपेक्षा गर्नु मानवीय हिसाबले ठीक होला तर माता र मातृभूमिप्रतिको कर्तव्यबाट बिचलित हुनु हुँदैन त्यो भारतले बुझ्न सकेन। त्यसैले भारत सरकार, भारतीय मिडिया र भारतीय जनता यतिबेला दुप्पी कसेर हामीबिरुद्ध बिष बमन गरिरहेका छन्। कमजोरी हाम्रा अग्नाहरूले गरेकै छन् सत्ता प्राप्त गर्ने वा सत्ता नछोड्ने स्वार्थ परा गर्ने नाममा उसको 'बुई' चढेर।

गल्तीबाटै सिक्न मानिसले गल्तीको महशुस गर्नु भन्ने। लडेर उठ्दा लड्नुको कारण थाह पाउन सक्तियो भने फेरि-फेरि नलडिएला। त्यसैले इतिहासले दिएको यो अभूतपूर्व एकता र जिम्मेवारीलाई निष्कर्षमा पुऱ्याउने दायित्व वर्तमान सरकारको हो। अब उसले 'किन्तु-परन्तु' भन्न पाउँदैन, कोरोना वा अरु कुनै बहानामा अल्मलिन हुँदैन र पाउँदैन पनि। यसैले सरकार र सत्ताहरूदलको जीवन निर्धारण गर्ने र विगतमा आफूहरूद्वारा भए- गरेका अक्षम्य अपराधहरूको प्रायश्चित्त पनि हुनेछ। हो, अहिलेको मूल समस्या कोभिड-१९ नै हो। तर, राष्ट्रिय अस्मितामाथि जब प्रश्न खडा हुन्छ ब्यक्ति गौण बनिन्छ। यही कारण भनिएको हो- 'जननी, जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरियसी।' जन्मभूमिको रक्षार्थ आमाहरूले दूधमुखे बालक पिठ्युमा बोकेर अंग्रेजसँग नालापानीको युद्ध लडेको ज्युँदो इतिहास हाम्रै हो। क्रूर सेनानायक जिलेप्सीको मुटुमा भेदन गर्ने हाम्रा पूर्वाहरूको वीरता र अदम्य साहस कोरा कल्पना होइन। पद, पैसा र ऐश्वर्यको मोह देखाएर लेखिएको चिठ्ठी अंग्रेजी दूतका अधि च्यातेर, थुकेर अति कुल्चिएर 'बाघको डमरु हुँ, सिनो खाने कुकुर नसम्भ' भन्ने अमरसिंह थापाको स्वाभिमानले नै त बहादुर जातिको पहिचान दिएको छ। सात समुद्र पारीको शक्तिलाई रोक, स्वाधीन र स्वतन्त्र राष्ट्रको गौरव बढाउनका पृथ्वीनारायण शाह लगायत उक्त महाअभियानमा तन, मन, धन र बुद्धि समर्पण गर्ने पूर्वाहरूको गौरव अक्षुण्ण राख्ने दायित्व वर्तमान सरकारको हो। त्यसैले संसदले दिएको समर्थन आम जनताको आदेश ठानेर सरकारले अब तीन करोड जनताको बलमा मातृभूमिलाई अतिक्रमणबाट मुक्त गर्नुपर्छ।

भारत कहिल्यै हाम्रो शत्रु भएन। ऊ आफ्नै बक्सिसमा स्थापित भूगोल हो। त्यसैले ऊसँग शत्रुता बढाउनुपर्ने कारण पनि छैन। नेपालले युद्ध हारेको होइन केही भू-भाग गुमाएको मात्र हो त्यो पनि स्वतन्त्र अस्तित्व रक्षाका निमित्त। तर, आज भारत त्यहाँका सञ्चारमाध्यम मार्फत विष ओकलिरहेको छ। काल्पनिक कथा जोडेर ठूलो स्वरले चिच्याइरहेको छ। सीमा अतिक्रमण गरेकै छ, सीमान्त क्षेत्र मिचिएको छ, सुस्ता र कालापानी वारीको ठूलो भू-भाग अहिले विवादको उत्कर्षमा छ। 'जो-उसकै ठूलो स्वर' नभए त टेबलबाटै विवाद समाधान हुन सक्थ्यो। संसारका ठूलूला युद्ध वा असमझदारी वार्ताबाटै टुंगिएको छन्। त्यसैले अथक र अतिराम हिँड्नुपर्छ टुंगोमा पुगिन्छ। यसका लागि कार्यकारी प्रमुखको मूल भूमिका रहन्छ। शरीरले गलित भए पनि इच्छाशक्ति र जनताको साथ र समर्थनले सतिसाल भै बलिया प्रधानमन्त्रीको गोडामा आएको गोल जालीभित्र पस्नुपर्छ। अझ बल आर्जन गर्ने हो भने सरकारले, सरकारमा बस्नेहरूले संयमित, शिष्ट, सदाचारी बन्नुपर्छ। देशका बुद्धिजीवी, अध्येता, इतिहास तथा भूगोलविद्, नैष्टिक राष्ट्रसेवक, सञ्चारमाध्यम तथा अकर्मण्यताविरुद्ध सडकमा रहेका लगायत सबै नेपालीलाई विश्वासमा लिन सक्नुपर्दछ। सत्यको जीत भएरै छाड्छ, यो हाम्रो दर्शनको मान्यता पनि हो।

आधुनिक प्रविधिको प्रयोग र नवीनतम खोज अनुसन्धानबाट प्राप्त नतिजाहरूको प्रयोग, विपद्को पृथक्ता अनुसार विशेषज्ञताको सही र समयमै उपयोग गर्न सके विपद् जोखिम समानुकूलन क्षमता अभिवृद्धि भई क्षति न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ।

रामप्रसाद अवस्थी

जनसंख्या वृद्धिसँगै जलवायुमा निरन्तर परिवर्तन हुँदै जाँदा मानव समुदाय जलवायुजन्य प्रकोपहरूको खतरामा परेको छ। यी प्रकोपहरूका कारण बढ्दो मृत्युदरको खतरालाई हालका वर्षमा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी विश्वव्यापी छलफल र अनुसन्धानको पक्षका रूपमा लिएको पाइन्छ। जलवायु परिवर्तनको सङ्घट जल र मौसमजन्य प्रकोपको जोखिम र अनुकूलन र समानुकूलन क्षमतामा भर पर्दछ। अग्रिमरूपमा प्रदान गरिने चेतावनीले मौसमजन्य विपद्को क्षति न्यूनीकरण गर्न सहयोग गर्छ। यद्यपि विनाशकारी प्रकोपहरूले भविष्यमा ल्याउनसक्ने महाविपत्तिको दायरालाई आँकलन गर्नका लागि

ऐतिहासिक घटनाको विवरण, मृत्युदर र नोक्सानीलाई सूक्ष्म विश्लेषण गर्नुपर्दछ।

बर्षौं हुने प्राकृतिक प्रकोप मध्ये करिब ९० प्रतिशत मौसम सम्बद्ध हुन्छन् जुन पछिल्ला दशकहरूमा दोब्बरले वृद्धि भइरहेको देखिन्छ। नेपालमा मौसमजन्य प्रकोपबाट हुने मानवीय क्षतिको करिब १६ प्रतिशत र घटित सबै प्रकारका प्राकृतिक प्रकोपजन्य क्षतिको पाँच प्रतिशत चट्याडका कारण हुने गरेको पछिल्लो २० वर्षको तथ्याङ्कले देखाउँछ। चट्याडको स्वरूप हेर्दा सुन्दर देखिने भए पनि यसबाट निस्कने ध्वनि, मेघगर्जन, बिजुली र अत्यधिक तापप्रदायक (सूर्यको सतहको तापक्रमभन्दा पाँच गुणा बढी र एकपटकको चट्याडका क्रममा निस्कने भुल्का (फ्ल्यास)ले १०० वाटको बिजुली चिमलाई तीन महिनासम्म प्रयोग गर्न मिल्ने)ले निम्त्याउने मृत्युका अतिरिक्त मानसिक तनाव र त्रासले मानिस र जीवजन्तुमा असर गरिरहेको हुन्छ।

पछिल्लो दशकमा मानवीय क्षति गराउने गरी

देखापरेको चट्याडका घटनाहरूमा सन् १९७१ देखि २०१० सम्म दोब्बरले वृद्धि भइरहेको छ। ती घटना प्रायः सबै जिल्लामा बढ्दो क्रममा रहेका देखिन्छन् भने मनाङ र मुस्ताङमा क्षति भएको देखिँदैन। यद्यपि पहाडी र हिमाली जिल्लामा पहिलाभन्दा अहिले बढिरहेको देखिन्छ। सो अवधिमा मकवानपुर, भूपा, मोरङ, नुवाकोट, उदयपुरमा सबैभन्दा बढी क्रमशः २१४, १४८, ११९, ९८, ८६ पटक परेको चट्याङले ११७, ९२, १०३, ६५, ४७ जनाको ज्यान गएको गृह मन्त्रालयको तथ्याङ्कले देखाउँछ। ज्यान गुमाउने महिलाभन्दा पुरुषको संख्या तुलनात्मक रूपमा बढी छ। चैत, वैशाख, जेठ र असार महिनामा चट्याङ सम्बन्धी घटना बढी देखापर्छ। मध्य कात्तिकदेखि पुसको मध्यसम्म यसको जोखिम न्यून देखिन्छ।

जोगिने उपाय

मौसम सम्बन्धी सूचना र चेतावनी अनुसार सावधानी अपनाउनु पर्दछ। जल तथा मौसम विज्ञान विभागले तत्कालिक पूर्वानुमान गर्ने तथा सञ्चालित चट्याङ संवेदन केन्द्रहरू मार्फत कुन-कुन स्थानमा चट्याङ हुन्छ

वा भइरहेको छ भन्ने जानकारी लिन सकिन्छ। चट्याङबाट जोगिन गर्जन हुनासाथ अनिवार्य तत्काल घर र बन्द आश्रयस्थलभित्र जानुपर्छ। कामकाज तथा बाह्य आवागमन नगरी कमतीमा ३० मिनेटसम्म धैर्य साथ भित्र बस्नुपर्छ। यस अवस्थामा ३०-३० को नियमलाई नबिसर्नु भन्ने चलन लोकप्रिय छ। जसअन्तर्गत बिजुली चम्केको देखेनासाथ एकदेखि ३० सम्म गन्ध सुरु गर्ने र ३० नपुग्दै (३० सेकेन्डभित्र) गर्जनको आवाज सुनियो भने चट्याङ पाँच किलोमिटरभन्दा नजिक छ भन्ने अनुमान गर्न सकिन्छ। आफू नजिक आश्रयस्थल छैन भने जमिनलाई जतिसक्दो कम छुने गरी घोठ्टो परी बस्ने, भेटिएसम्म गुफा, खाडल, खोँच, खुला जङ्गलमा बाक्लो होचा रुखहरूको छाहरीमुनि बस्नु सुरक्षित मानिन्छ तर बाढीको ख्याल राख्नुपर्छ। अग्ला वस्तुहरू, एकल अग्ला रुखहरूको उचाइभन्दा दुई गुणा टाढा हुनेगरी खुला ठाउँ रोज्नुपर्छ। सकभर पहाडको टुप्पो, अग्ला स्थान, खुला ठाउँ,

तारबार, धातुजन्य डण्डी, विद्युतीय सुचालकको मुनि र नजिक नरहने। यात्रा गरिरहेको अवस्थामा बन्द सवारीसाधनभित्रै बस्दा सुरक्षित हुन्छ। धातुजन्य वस्तुहरू प्रयोग नगर्ने। प्रञ्चलनशील सामग्री र पदार्थलाई खुलारूपमा नछोड्ने। खुला झ्याल, ढोका, चिमनी नजिक, ठोस वस्तु तथा भित्तामा टाँसिएर नबस्ने किनभने एकतिहाइ चट्याङले घरभित्र पनि हानी पुऱ्याउने गरेको दृष्टान्त छ। विद्युतीय उपकरणहरू, पाइपलाइन, धारा, तारफोन, तारयुक्त साधनभन्दा टाढा बस्ने तथा पूर्ण बन्द गर्नुपर्दछ। यी उपाय अवलम्बन गर्न नसक्दा केन्ट लागेको महसुस (कपाल टाडो हुने, छाला भ्रमभ्रमाउने) भयो भने चट्याङरूपी विद्युतले आफूलाई प्रहार गर्न लाग्यो भनेर बुझ्नुपर्छ।

जोखिम न्यूनीकरणका प्रयास

विपद् सम्बन्धी कानूनी आधार र मापदण्डहरू लागू गरिएका छन्। विपद् सम्बन्धी खोज, अनुसन्धान, आधुनिक प्रविधिको पहिचान मार्फत जोखिम न्यूनीकरणसहित विपद् व्यवस्थापनका लागि राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण छ।

जोखिम न्यूनीकरणका लागि बहुप्रकोप पूर्व सूचना प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन बहुपक्षीय, द्विपक्षीय सहकार्य र समन्वयको अभाव छ। क्षेत्रगत पक्षहरूको सूक्ष्म विश्लेषण गर्दै प्राधिकरणले विषयगत प्रकोप व्यवस्थापन प्रणालीको सुधार र सबलीकरण गर्नुपर्ने देखिन्छ। आधुनिक प्रविधिको प्रयोग र नवीनतम खोज अनुसन्धानबाट प्राप्त नतिजाहरूको प्रयोग, विपद्को पृथक्ता अनुसार विशेषज्ञताको सही र समयमै उपयोग गर्न सके विपद् जोखिम समानुकूलन क्षमता अभिवृद्धि भई क्षति न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ। चट्याङ लगायत जल, मौसम, जलवायुजन्य प्रकोपबाट हुने क्षति न्यूनीकरणका लागि विपद् प्रतिरोधी मापदण्ड बनाई लागू गर्नुपर्छ। भौतिक संरचना निर्माण, पुर्ननिर्माण गर्दा जलमौसमी सूक्ष्महरूलाई अनिवार्य ध्यान दिने, जोखिममा रहेका मानवबस्ती व्यवस्थापन तथा नदी जलाधारहरूमा हुन सक्ने बाढीपहिरो नियन्त्रणका उच्च उपाय अवलम्बन गर्नुपर्ने आवश्यकता छ।

विदेशमा जलमौसमलाई एक महत्वपूर्ण प्रशासनका रूपमा विकास र महत्वपूर्ण स्थान दिएको पाइन्छ। नेपालमा भने छ दशक अगाडि जल मौसम सम्बन्धी कार्य गर्न विभाग स्थापना गरिएको भए पनि यस सम्बन्धी छुट्टै नियम कानून, मापदण्ड छैन। मौसम सीमाविहीन तर सबैको चासो र आवश्यकताको विषय हो। मौसम सेवामा दैनिकरूपमा राष्ट्रियस्तरमा मात्रै नभई अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ। तथ्याङ्क तथा सूचनाहरू विश्वव्यापीरूपमा आदानप्रदान (तीन-तीन घण्टामा), सहकार्य र समन्वय पनि नियमित गर्नुपर्ने हुन्छ। यसप्रकारले दैनिक मौसम र बाढी पूर्वानुमान, हवाई मौसम, सुरक्षा सूचना तथा पूर्वानुमान, नदी जल सूचना, कृषि मौसम सेवा लगायतका संवेदनशील कार्यको महत्वलाई ध्यान दिँदै अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास अनुसार जल मौसम सम्बन्धी छुट्टै ऐननियम बनाई अन्तर्राष्ट्रिय गुणस्तर कायम गर्नसक्ने गरी पूर्वानुमान केन्द्रहरूको थप विस्तार गर्नुपर्ने देखिन्छ। चालू कार्यमा भइरहेको सुधारलाई गति प्रदान गर्न सके सामाजिक र आर्थिक समृद्धिमा थप योगदान पुग्ने देखिन्छ। गोप

(लेखक मौसमविद् हुन्।)

विश्वमा कोरोनाबाट ४३५६८१ को मृत्यु

अमेरिका, असार १। कोरोना भाइरस (कोभिड १९) बाट विश्वभर मृत्यु हुने व्यक्तिको संख्या चार लाख ३५ हजार छ सय ८१ पुगेको छ। साथै यस संक्रमणबाट विश्वभर ७९ लाख ९७ हजार छ सय नौ जना संक्रमित भएका विश्व स्वास्थ्य संगठन (डब्ल्युएचओ)द्वारा दैनिक प्रेस विज्ञापितमा जानकारी दिइएको छ। नेपाली समयानुसार सोमबारसम्म प्राप्त समाचार अनुसार कोरोना भाइरसका कारण विरामी भएका ४१ लाख २९ हजार तीन सय नौ जना निको भएका छन्। हाल विश्वभरमा कोरोना भाइरस संक्रमित ३४ लाख ३२ हजार छ सय ९९ व्यक्ति उपचाररत रहेका छन्। संक्रमितहरूमा ५४ हजार चार सय ६० जनाको अवस्था गम्भीर रहेको जनाइएको छ।

चीनको हुबे प्रान्तको वुहान शहरबाट गत वर्षको डिसेम्बरको अन्त्यबाट शुरु भएको कोरोना भाइरस संक्रमणको कारण अमेरिका सबैभन्दा बढी प्रभावित भएको छ। डब्ल्युएचओ अनुसार संयुक्त राज्य अमेरिकामा मात्र २९ लाख ६२ हजार दुई सय २८ जनामा कोरोना भाइरसका संक्रमित रहेका छन्। यस प्रकोपका कारण अमेरिकामा एक लाख १७ हजार आठ सय ५८ व्यक्ति को मृत्यु भइसकेको बताइएको छ।

दक्षिण अमेरिकामा १४ लाख २६ हजार तीन सय ८७ जना कोरोना भाइरस संक्रमित रहेका छन्। यहाँ ६० हजार चार सय ८४ जनाको मृत्यु भएको छ। उत्तर अमेरिकामा २४ लाख ८६ हजार चार सय ८२ जना कोरोना भाइरस संक्रमित रहेका छन्। यहाँ एक लाख ४५ हजार सात सय ७२ जनाको मृत्यु भएको छ। युरोपमा २२ लाख छ हजार पाँच सय ९९ जना कोरोना भाइरस संक्रमित रहेका छन् भने एक लाख ८२ हजार आठ सय ८१ को मृत्यु भएको छ। एसियामा १६ लाख २२ हजार सात सय ९९ जनामा कोरोना भाइरस संक्रमण रहेको छ भने, ४० हजार तीन सय ५१ जनाको मृत्यु भएको छ।

अफ्रिकामा दुई लाख ४५ हजार सात सय ६२ जनामा कोरोना भाइरस संक्रमण रहेको छ भने छ हजार पाँच सय ५४ जनाको मृत्यु भएको छ। ओसियानामा आठ हजार नौ सय ४६ जनामा कोरोना भाइरस संक्रमण रहेको छ भने एक सय २४ जनाको मृत्यु भएको छ।

सुशान्तको हत्या भएको आशंका !

भारत, असार १। आइतवार आत्महत्या गरेका भनिएका भारतीय कलाकार सुशान्तसिंह राजपुतले आत्महत्या गरेको नभई उनको हत्या गरिएको आशंका परिवारले गरेका छन्।

उनका परिवारले राजपुतले आत्महत्या गरेको नभएर उनको हत्या गरिएको भन्दै अनुसन्धान गर्न प्रहरी समक्ष आग्रह गरेका छन्। कैयौं चलचित्रमा खेलेका राजपुत आइतवार मुम्बई बान्द्रास्थित आफ्नै अपार्टमेन्टमा भुण्डिएको अवस्थामा भेटिएका थिए। प्रहरीले पनि उनको आत्महत्या भएको बताएको थियो। तर, राजपुतका मामा आरसी सिंहले सोमबार भनेका छन्- उनले आत्महत्या गरेको भन्ने बारेमा हाम्रो विश्वास छैन, हामी परिवारका सदस्यहरूले यसको विरोध गरेका छौं उनको हत्या भएको छ प्रहरीले राम्रोसँग अनुसन्धान गरौं।

विहारका प्रहरी कमिसनर मनोज सिंहले घटनाको प्रकृति हेर्दा अहिलेसम्म आत्महत्या नै गरेको जस्तो देखिएको बताएका छन्। भारतीय चलचित्र क्षेत्रका नायक राजपुतका मामा तथा आफन्तहरूले उनले आत्महत्या गर्ने कुनै कारण नरहेको भनेका छन् भने प्रहरीले आत्महत्या गरेको बारेमा कुनै सुसाइड नोट पनि नभेटिएको बताएका छन्।

दिल्लीका रेलहरूमा आइसोलेसन वाई बनाइने

दिल्ली, असार १। दिल्ली राज्यका रेलहरूलाई कोरोना भाइरसको उपचार गर्ने आइसोलेसन वाईका रूपमा परिणत गरिने भएको भारत सरकारले जनाएको छ। दिल्ली सरकारले यहाँको आनन्द विहार स्टेशनका रेलहरूका डब्लामा आइसोलेसन वाई बनाउने बताएको हो। त्यस स्टेशनका रेलहरू सोमबारदेखि बन्द गरिएको छ। दिल्ली सरकारले यो कुराको जानकारी दिएको हो। दिल्ली राज्य सरकारका मुख्यमन्त्री अरविन्द केजरीवालले सोमवारबाट उक्त क्षेत्रका रेलहरूलाई आइसोलेसन वाईका रूपमा प्रयोग गरिने जानकारी दिए। कोरोना भाइरसको संक्रमण बढ्दै गएपछि भारतले रेल

र रंगशालामा आइसोलेसन वाई बनाउन थालेको बताइएको छ। यसअघि पनि गत महिना नै भारतीय रेल्वे विभागले २० हजार रेल गाडीलाई मेडिकल सुविधामा परिणत गर्ने काम शुरु गरेको बताएको थियो। मुख्यमन्त्री केजरीवालले जवाहरलाल नेहरू रंगशालालाई क्वारेन्टाइन सेन्टर बनाउने बताएका थिए। रंगशालाहरूलाई पनि क्वारेन्टाइन र उपचार केन्द्र बनाएर विदेशबाट आउने नागरिकलाई त्यहाँ राख्ने निर्णय गरिएको जनाएको थियो। सोमवार दिइएको समाचार अनुसार भारतको केन्द्र सरकारले करिब पाँच सय रेलगाडी दिल्ली सरकारलाई दिने निर्णय भएकोले सो उपलव्ध गराउने जनाइएको

छ। यसबाट दिल्लीका करिब आठ हजार विरामीलाई त्यहाँ राखेर उपचार गर्न सकिने छ। ती रेलका डब्लाहरूमा आइसोलेसनका शैय्यारू बनाइएको छ र त्यही अस्पतालको बेडामा जस्तै उपचारको सुविधा पनि रहने छ। जसका कारण यहाँ हजारौं मानिसलाई राख्न सकिने छ। यो निर्णयसँगै त्यहाँ तीन लाखभन्दा बढी मानिसलाई क्वारेन्टाइनमा राख्न सकिने रेल्वे विभागले एक विज्ञापितमा भनेको छ। एक अर्बभन्दा बढी जनसंख्या रहेको भारतमा विगत लामो समयदेखि जारी लकडाउन हाल केही खुकुलो भएको छ। भाइरसको फैलावट रोक्न भन्डै सरकारले

भारत बन्द गर्ने निर्णय गरेको थियो। तर, यहाँ कोरोना भाइरस संक्रमण भने बढेको त्यहाँका अधिकारीले बताएका छन्। अहिलेसम्म भारतमा यो भाइरसका संक्रमितहरूको संख्या तीन लाख नाघिसकेको छ। त्यस्तै यो महामारीबाट नौ हजार जनाभन्दा बढीको मृत्यु भएको छ। भारतीय राज्यहरूले भाइरसको सम्भावित प्रकोपसँग जुध्न रेल सेवालाई पनि अस्थायी अस्पताल बनाउन शुरु गरेका छन्। भारतमा कोरोना भाइरसबाट हुने श्वासप्रश्वास सम्बन्धी गम्भीर समस्याको उपचारका लागि आवश्यक भेन्टिलेटर, चिकित्सक तथा आवश्यक औषधि-उपकरणको अभाव भएको बताइएको छ।

ओभ्केलमा स्याङ्ल्याङ्टार

स्याङ्ल्याङ्टार भन्ने बित्तिकै कुनै उच्च पहाडी क्षेत्रको एक ठाउँ हो जस्तो लाग्न सक्छ। वास्तवमा टारको नाम पहाडी भू-भागमा नै हुने गर्छ, पहाडै पहाड भएको ठाउँमा केही भू-भाग सम्म फाँट बनेको ठाउँलाई टार भनिन्छ। कूल क्षेत्रफल मध्ये पहाडी क्षेत्र धेरै पछि नेपालमा, देशभरीमा अनुमान लगाउँदा हजारौं टार रहेका होलान्, ती टारको अगाडि स्थानीय मौलिकता भाषा अनुसार नामकरण गरिएको छ। नामकरण सँगै स्थानको पहिचान गर्न सहज भएको छ। समथल क्षेत्र भनेर चिनिने भाषामा पनि पहाडी भू-भागहरु धेरै छ। भाषाको दमक नगरपालिका, कमल गाउँपालिका, शिवसताक्षी, कनकाई, अर्जुनधारा, मेचीनगर नगरपालिका र बुद्धशान्ति गाउँपालिका क्षेत्रमा टार र साना चुरेपहाडहरु पर्दछन्।

इलामसंगको सीमाना जोडिएका यस्ता क्षेत्रहरु हावापानी, बोटविरुवा, खोलानाला, कृषि उत्पादन, सामाजिक रहनसहनका हिसावले अत्यन्तै सुन्दर छन्। विविध सांस्कृतिक, धार्मिक विशेषता यी क्षेत्रका अमूल्य उपहार हुन्। त्यस्तै बहुप्राकृतिक छटाले हरेक व्यक्तिलाई मोहित बनाउन सक्ने भाषाको एक चुरे पहाडी क्षेत्रमा पर्ने स्याङ्ल्याङ्टार कयौं भाषावादीहरु माझ नै अपरिचित

छ। देशको अगाडि त फन गुमनाम नै। यदि कोही स्याङ्ल्याङ्टार पुग्यो भने उसको मन र विचारले भन्ने छ- ओभ्केल पनु हुँदैन स्याङ्ल्याङ्टार।

भाषाको कुन ठाउँमा छ स्याङ्ल्याङ्टार ?
भाषा जिल्ला मेचीनगर नगरपालिकाको उत्तरी क्षेत्र वडा नं. ३ मा पर्छ। इलाम जिल्लाको रोड गाउँपालिका वडा नं. ६ स्याङ्ल्याङ्टारको सँधियारी हो।

के-के छन् विशेषता ?
स्याङ्ल्याङ्टार सम्भवतः भाषाकै स्वैभन्दा सुन्दर गाउँ

हो। यस ठाउँमा विशेषगरी सुपारी खेती लगाइएको छ। वरिपरि पहाडले घेरेको छ। खोलाहरु छुट्टैछुट्टै गर्दै सुसाई रहेका छन्। एक खहरे खोलामा पुल छैन पहाडमा पानी पन्यो भने एकैछिनमा बाढी आउँछ केहीवेरमै खोला सुक्छ। यो दृष्य तराईमा बस्नेहरुको लागि अनौठो हुने नै भयो। सबै जातजातिको बसोबास छ अलिबढी राई जाति छन्। स्याङ्ल्याङ्टारको पूर्वमा मिनिमाउण्टेन पर्वत, उत्तरमा इलामको लामिडाँडा पर्वत, चिसो हावा, स्वच्छ पानी, प्रायः युवतीले घुम्तो ओढे भँ एक-एकछिनमा बादलले छोपेर टारलाई शितल बनाई दिन्छ।

उच्च पहाडमा फलेन अलैंची, सुन्तला, अम्लिसो लगायत सबै कृषि उत्पादन हुन्छ, यतिबेला अलैंचीको विरुवा देखा दुई हजार मिटरभन्दा माथिको पहाडमा पुगे जस्तो लाग्छ, तर स्याङ्ल्याङ्टार समुद्री सतहबाट पाँच सय मिटर उचाई मात्र हुनुपर्छ। यति कम उचाईमा प्राप्त हुने विविधतालाई मनन गर्दा मात्र पनि स्याङ्ल्याङ्टारको विशेषताको बारेमा लागेको जिज्ञासाको उत्तर प्राप्त हुन्छ होला, अफ धेरै कुरा आफ्नै तरिकाले खोज्ने त छैदैन।

छन्। मेचीनगरको कांकरभिट्टा, धुलावारी, बुद्धशान्तिको वन शान्तिनगर हुँदै पुग्न सकिन्छ। मेचीनगरबाट जाने हो भने करिव १० किलोमिटर उत्तर वाहुनडाँगी पुगनुपर्ने हुन्छ। त्यसपछि करिव चार किलोमिटर पूर्व लाग्दा भूकटी भन्ने ठाउँमा पुगिन्छ, भूकटीबाट पनि अफ उभो लाग्नु पर्ने हुन्छ, उकालो लाग्दै गर्दा बौद्धमोड आउँपुग्छ। बौद्धमोड पुगेपछि करिव-करिव यात्रा टुङ्गिन लाग्ने छ। तर, पनि गन्तव्यका लागि केही समयअघि बढ्नेपनि हुन्छ, बौद्धमोडबाट अलिकति ओरालो भन्दै पूर्वतर्फ लाग्नु

पर्छ, करिव एक किलोमिटरको यात्रा गरेपछि निन्दा खोला पुल आउँछ, त्यो पुलबाट देखिने दृष्यले हर जो कोहीलाई एक छिन रोकन बाध्य बनाउँछ। अफ ल्याण्डस्किप मनपराउनेहरुका लागि एकैछिनको समय पर्याप्त हुँदैन, त्यसमा पनि फोटो गाफ्री गर्न मनपराउनुहुन्छ भने सम्फनु होस् करिव २० देखि ३० मिनेटको समय बनाउनुपर्छ। हरेक दुईचार मिनेटको अन्तरालमा त्यहाँको बादल उडेर जाने र आउनेक्रमले एकपछि अर्को फोटो नखिची चिन्तै बुझ्दैन। त्यसैले करिव आधा घण्टाको समय छुट्याउने सोच पहिलै बनाउँदा अफ राम्रो हुन्छ।

अब स्याङ्ल्याङ्टार जानको लागि पुल पार गर्ने बित्तिकै उत्तरतर्फ जाने ग्राभेल सडक भेटिन्छ, त्यही सडक हुँदै करिव दुई किलोमिटरको दुरी तय गर्नुपर्ने हुन्छ, यो दुरी पार गरेपछि गोलाटार भन्ने ठाउँ आउँछ। गोलाटार पनि धेरै रमाइलो ठाउँ छ। गोलाटारबाट अब अघि बढेको यात्रालाई केही मिनेट अर्थात् दुईदेखि तीन किलोमिटरको दुरीमा स्याङ्ल्याङ्टार पुगिन्छ।

त्यस्तै मेचीनगरको ईटाभट्टाबाट सिधा उत्तर हुँदै माथि उल्लेख भएको भूकटी पुगेर जान सकिन्छ। मेचीनगरकै धुलावारीबाट बेसीबजार हुँदै माथि उल्लेख भएको निन्दा पुल पुग्न सकिन्छ, अर्को वाटो बुद्धशान्तिको वन हाँपेटेचोकबाट पूर्व पहिलेको टिमाई शरणार्थी शिविर हुँदै शान्तिनगर, बढुवन हुँदै बेसीबजार पुगेर माथि उल्लेख भएको मार्ग हुँदै स्याङ्ल्याङ्टार पुग्न सकिन्छ।

यी त मुख्य सडक भए स्याङ्ल्याङ्टार पुग्न अरु साना वाटोहरु थुप्रै छन्। त्यहाँ व्यवसायिकरूपमा सञ्चालित होटल, होमस्टेहरु सञ्चालनमा ल्याइएको छैन। तर, साना चियाखाजाका पसलहरु चोकचोकमै भेटिन्छ। जुनसुकै वाटोबाट त्यहाँ जान चाहनेहरुले साना-ठूला सबैखाले सवारीसाधनलाई सहजरूपमा पुऱ्याउन सकिन्छ।

शब्द/तस्वीर: विनोद पाण्डे

मदिराले लड्याएर बलात्कार गर्ने पक्राउ

भाषा, असार १। श्रमिक बालकालाई मदिरा खुवाई बेहोस पारेर बलात्कार गरेको आरोपमा सप्तरीबाट एक युवक पक्राउ परेका छन्। सप्तरीको तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका-७ का ३७ वर्षीय शिवशंकर मण्डल एक वर्षपछि पक्राउ परेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीले जनाएको छ।

तिलाठी कोइलाडी-७ स्थित लक्ष्मीवल्लभ नरसिंह माध्यमिक विद्यालयको कोठामा गत असार १८ गते १४ वर्षीया बालकालाई बलात्कार गरी फरार रहेका आरोपितलाई पक्राउ गरी थप अनुसन्धान कार्य शुरु गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीका प्रहरी नायब उपरीक्षक तिलक भारतीले बताए। पक्राउ परेका आरोपित विद्यालयका कार्यालय सहयोगी समेत हुन्।

आरोपित मण्डल र विद्यालयको नयाँ भवन निर्माणको रेखदेख गर्ने नाम, ठेगाना थाहा नभएको अन्दाजी ३५/४० वर्षीय मुन्सीले बलात्कार गरेको भन्दै पीडितकी आमा असार २३ गते जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा उजुरी दिएकी थिइन्।

विद्यालय प्राङ्गणमा निर्माण भइरहेको नयाँ भवनमा मजदुरी गर्ने बालकालाई आरोपितले पारिश्रमिक दिने बहानामा अवेर रातिसम्म अलमलाएर राखेका थिए। रात परेपछि नास्ता खान जोर जबरजस्ती गरी सर्वत भन्दै भुक्त्याएर स्प्राइटमा मदिरा मिसाई खुवाएर लड्याई बलात्कार गरेको पीडितले बताएका छन्।

चट्याड लागेर बालिकाको मृत्यु

भोजपुर, असार १। भोजपुरको उत्तरी क्षेत्रमा रहेको पडानन्द नगरपालिका-३ मा चट्याड लागेर एक बालिकाको मृत्यु भएको छ।

जिल्लाको टेम्केमैयुड गाँउपालिका-१ सुम्लीखाका रामजी राउतकी अन्दाजी १० वर्षीया छोरी कृतिाकाको मृत्यु भएको इलाका प्रहरी कार्यालय दिङ्लाले जनाएको छ। मामली घर आएको बालिकालाई भिषण वर्षासँगै परेको चट्याड लागेको थियो।

चट्याड लागेर गम्भीर घाइते भएकी बालिकाको उपचारका लागि स्थानीय स्वास्थ्यचौकीमा लाने क्रममा मृत्यु भएको इलाका प्रहरी कार्यालय दिङ्लाका प्रहरी निरीक्षक भास्कर खतिवडाले जानकारी दिए। बालिकाको शवलाई उनका अभिभावक आएपछि कानूनी प्रक्रिया पूरा गरिएको खतिवडाले बताए।

मेचीनगरमा चेतनामूलक च्यालीसहित बजार अनुगमन

लक्ष्मी उप्रेती

काँकरभिट्टा, असार १। भाषाको मेचीनगरमा जनचेतनामूलक च्यालीसहित बजार अनुगमन गरिएको छ।

सरकारले असार १ गतेदेखि लकडाउनलाई खुकुलो बनाए लगत्तै यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि नगरका उद्योगी व्यवसायीहरुलाई लकडाउन पूर्णरूपमा कार्यान्वयन गर्न आग्रह गर्दै रयालीसहित बजार अनुगमन गरिएको हो।

मेचीनगर नगरपालिका, मेची उद्योग वाणिज्य संघ र इलाका प्रहरी कार्यालय धुलावारीको संयुक्त आयोजनामा मेचीनगरको मुख्य व्यापारिक केन्द्र धुलावारीमा कार्यक्रम आयोजना गरिएको हो। सोमबार धुलावारीमा

साप्ताहिकरूपमा हाट लाग्ने गर्दछ। विभिन्न चेतनामूलक नारासहितको प्लेकार्ड र व्यानर बोकेर सहभागीहरुले खरडडाँगी, धुलावारीको पुरानो बजार, साप्ताहिकरूपमा बजार लाग्ने ठाउँ लगायत धुलावारीको सिरानसम्मको परिक्रमा गरेका थिए।

नेपाल सरकारद्वारा निषेध गरिएका बाहेक सम्पूर्ण उद्योग व्यवसाय बिहान ८ देखि साँझ ५ बजेसम्म सञ्चालन गर्न उद्योगी व्यवसायीहरुको छाता संगठन मेची उद्योग वाणिज्य संघले अनुगमनका क्रममा नगरका उद्योगी व्यवसायीहरुलाई आग्रह गरेको थियो।

उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्दा अनिवार्यरूपमा सामाजिक दुरी कायम राख्न, व्यवसायीले अनिवार्य मास्कको प्रयोग गर्न

साथै मास्क प्रयोग नगरेका ग्राहकलाई सामान विक्री वितरण नगर्न, व्यवसाय स्थलमा साबुन पानीले हात धुने व्यवस्था गर्न वा स्यानिटाइजरको प्रयोग गर्न, दैनिक प्रयोग्य वस्तुको मूल्यसूची राख्न, कारोबार गर्दा विल बिजकको प्रयोग गर्न, होटल तथा रेष्टुरेण्टबाट प्याकिङ सामग्री विक्री वितरण सेवा सञ्चालन गर्न, हाटबजार सैलुन, पार्लर, पार्टी प्यालेस आदि व्यवसाय सञ्चालन नगर्न तथा साइकल वा मोटरसाइकलमा चालक मात्र एकजना सवार गर्न अनुगमन टोलीले सम्बन्धित पक्षलाई भनेको छ।

यदि उल्लेखित मापदण्ड पूरा नगरेमा तथा नेपाल सरकारद्वारा निषेध गरिएका सेवा तथा कार्यहरु गरेमा सकारक रोग ऐन २०२०

अनुसार कारवाही हुने स्थानीय प्रशासनले जनाएको छ। टोलीले धुलावारीमा साप्ताहिकरूपमा हरेक साताको सोमबार लाग्ने सबैखाले हाटबजार बन्द गराएको टोलीमा संलग्न इलाका प्रहरी कार्यालय धुलावारीका प्रहरी निरीक्षक कैलाश चौधरीले जानकारी दिए।

अनुगमन टोलीमा प्रहरी निरीक्षक अश्वक ऋषिपराज तिम्सिना, सचिव रविचन्द्र संलग्न, मेचीनगर नगरपालिकाका खाद्य अधिकृत तथा सामाजिक विकास शाखा प्रमुख दीपेन्द्र कार्की लगायतको सहभागिता रहेको थियो।

कार्यक्रममा माइकिङ र व्यापार व्यवसाय सञ्चालन सम्बन्धी जरुरी सूचनासहितको पर्चा पम्प्लेट समेत वितरण गरिएको थियो।

पूर्वाञ्चलकै सबैभन्दा ठूलो डिपार्टमेन्ट स्टोर

गोरखा डिपार्टमेन्ट स्टोर

हावा विशेषताहरु :

- अण्डरप्राउण्ड फ्लोरमा : ताजा तरकारी तथा फलफूल
- ग्राउण्ड फ्लोरमा : खाद्यान्न तथा पेय पदार्थ
- पहिलो तलामा : कस्मेटिक्स, किचन वेयर, स्टेशनरी
- दोस्रो तलामा : इलेक्ट्रोनिक्स सामानहरु
- तेस्रो तलामा : जुता-चप्पल, छाता क्याम्पेङ, गलैचा
- चौथो तलामा : सटिड, सुटिड लगायतका लेडिज तथा जेट्स आइटम
- पाँचौ तलामा : बेबी आइटम
- छैटौ तलामा : गोरखा किचन

गोरखा डिपार्टमेन्ट स्टोर
धरानरोड, इटहरी, सुनसरी फोन नं. ०२५-५८३२५४

बिना अपरेशन सफल उपचार

दल एवम् अनुभवी डाक्टरहरुद्वारा दैनिक चेकजाँच तथा सफल उपचार।

उपचार हुने समस्याहरु :

- कम्मर, गर्दन दुख्ने, घुडा दुख्ने, नसा च्यापिएको, शरीर फम्मफमाउने
- पाइराइट, कोलेस्ट्रॉल, ग्यास्ट्रिक, कन्जियत
- पायलस, फिस्तर, फिस्टुला, पिनास, सुगर, प्रेशर
- खोकी, जण्डिस, छातीको दाग, मुग्लीको पत्थरी, एलर्जी, डण्डोफोर
- महिला तथा पुरुषका गुन रोगहरु, माइग्रन, अमिया, प्रोस्टेट
- बाय युरिक एसिड, कुम जाप भएको
- प्यारालाइसिस, मुञ्च बाटिएको आदि।

बिर्ता आयुर्वेद एण्ड फिजियोथेरापी सेन्टर
(अष्टाङ आयुर्वेद फार्मसी) अदुवा खोला पुल पश्चिम हाडवेको दक्षिण पट्टी बित्तिमोड-४, भाषा फोन नं ०२३-५४१६६/९८०६००३३३/९८४२७९६५८

पत्रिका समयमा पाउनु भएको छैन ?

मो. ९८०७९९०२२२
पत्रिकाको ग्राहक शुल्क भुक्तानी गर्नलाई निम्न नं. मा सम्पर्क गर्नुहोस्।

सेफ्टी ट्याङ्की तथा टल सफाई

अत्याधुनिक ट्रबो (Trabo) प्रविधि सिस्टमको ठूलो ट्याकीबाट सस्तोमा दान्धेरहित हजुरहरुको सेफ्टी ट्याकी सरसफाई गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस्।
वट्ट फोटो भेट्ट सेवा

सम्पर्क: ०२३-५४०६२०
९८४२६५५७००, ९८०४९३८१००, ९८०७९३०७४०, ९८०७९२९३६४

वर्गीकृत विज्ञापन

सुवर्ण अक्सर

नेपाल जस्त केयर सर्भिस प्रालिले होटल सम्बन्धी वेटर, कुक, हाउस किपिङका तालिम धमाधम भइरहेको छ। तालिम पछि रोजगारको ग्यारेन्टी गराइन्छ।

नेपाल जस्त केयर सर्भिस प्रा.लि.
बित्तिमोड : ०२३-५४६६६६३/९८२६९२०००१
इलाम : ०२७-५२०१४०/९८२६९२०००२

हिजोको सुनवाईको भाउ

छापावाल्ला सुन : ७७,०००/-
तेजावी सुन : ७६,७००/-
असल चाँदी : ७२५/-

सामा सेफ्टी ट्याङ्की तथा टल सरसफाई

भाषामै पहिलोपटक भ्याक्म सिस्टमको ठूलो र सस्तो टल तथा सेफ्टी ट्याङ्की सरसफाईको लागि हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस्।

सम्पर्क: ९८२७९२१७४, ९८४६६४७०६७
९८०६०६३०७६, ९८६२६४८२८२

आवश्यकता

सेक्युरिटी गार्ड:- ४० जना (महिला/पुरुष)
यहाँ नि:शुल्क सेक्युरिटी ट्रेनिङ गराइन्छ।
सेमेन स्टा र सेक्युरिटी सर्भिस प्रा.लि. बित्तिमोड भद्रपुररोड
०२३-५४३००३/५४६६९१४,
९८०४९३६८४०, ९८०४९३६८४९,
९८५२६७३९५५

डाक्टर आउने बारेको सूचना

डा. पवन पराजुली NMC No. 7465
MBBS (BKPKHIS) Dharan
MD फिजियन (PGI, Chandigarh) India
DM, Gastroenterology (ION, TUTU) KTM

ग्यास्ट्रो एण्ड हेपाटोलोजी पेट. आन्द्रा. कलेजी. प्याङ्क्रियाज रोग विशेषज्ञ

महिनाको दोस्रो र चौथो शनिवार (दिनको १२ बजेदेखि)
कान्तिपुर मेडिसिन एण्ड प्रधान डाइजोनोप्टिक सेन्टर
बित्तिमोड अदुवा खोला छेउ (०२३-५४२८५५)

अर्जुनधारा यातायात प्रा. लि.द्वारा सञ्चालित
भाषाको बिर्तामोडदेखि पाँचथरको रतिसम्मको दैनिक आरामदायी यात्राको लागि हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस्।

दानावारी. महामार्ग. लाखुवा. रतिसम्म गाडी छुट्टे समय:
बिहान : ७:३०, ८:३०, ९:५५, १०:५५, ११:५५, १२:५५,
बेलुका : ०२:५५ बानावारीसम्म। ०२:४५ सानो बर्दुसम्म।
बित्तिमोडबाट रतिसम्म जाने गाडी नम्बरहरु:
मेगन ५६४, मेगन १७९९, मेगन ५४६, मेगन ६२५, मेगन ३०७, मेगन ४१७
काठमाडौं इन्चार्ज सफाई जलव्यवस्था :
बित्तिमोडबाट दानावारी : ९८४२६२३५२ सीताराम आचार्य (काका)
बित्तिमोडबाट रवि : ९८५४९९०९४४ बीरेन्द्र राई

हाडजोनी तथा नसाका समस्याहरुको सफल उपचार

पूर्वाञ्चलकै पहिलो तथा एकमात्र फरक चिकित्साको उपचार स्पर्क पूर्वाञ्चल अस्पताल बित्तिमोड भाषामा हाडजोनी तथा नसाका विरामीहरुको सफल उपचार।

जाँच तथा उपचार हुने समस्याहरु

- गर्धन, डाड, कम्मर दुख्ने, डिस् प्रोप्याग, नसा च्यापिएको, हड्डी बिडिएको
- बाघ रोग, युरिक एसिड बढेको, आर्थराइटिस, जोनी दुख्ने, जोनी जाप भएको
- शरीर फम्मफमाउने, पोलो, साटो हुने, कान्छे,
- प्यारालाइसिस तथा हिङ्ग गाढो हुने शरीरको एक वा दुई भाग नचल्ने, मुञ्च बाटिएको बिर्तामोडलाई भर्ना गरी विशेष उपचार गरिन्छ।
- प्यारालाइसिस भाक्स तथा हिङ्ग नसके बिर्तामोड लागि अस्पतालमा भर्ना गरी विशेष उपचार गरिन्छ।

स्पर्क पूर्वाञ्चल अस्पताल, कनकाई रोड
नेपाल टेलिकम पूर्व बित्तिमोड, भाषा (फोन : ०२३-५४०१२३, ९८०३५४६९९)

ज्यो. भद्रपुर रिजाल (स्वयंसेवक विवेता)
वैदिक व्यक्तिय परामर्श केन्द्र
मानिचरे रोड, बित्तिमोड (९८४२०७७९९९)

गेष (चु. वे. चो. ला. लि. लु. ले. लो. आ.) - मिहिनेत गर्दा सिर्जनात्मक कामबाट छ्याती मिल्नेछ। अवसर प्राप्त हुँदा समयको महत्त्व नबुझनाले पछि पर्नेछ।
बुष (इ. उ. ए. ओ. वा. बि. बु. बे. वो.) - अरुको मुख ताक्ने वानीले चिताएको काम अधुरो रहनेछ। कमजोरी माथि टिप्पणी हुने समय भएकाले गोपनीयतामा ध्यान दिनुहोला।
निथुन (का. कि. कु. घ. ड. छ. के. को. हा.) - आलोकचक्र सक्रिय हुने समय छ, बोली-व्यवहारमा

सजग रहनुपर्ला। मिहिनेतले फाइदा दिलाउनेछ।
ककट (हि. हु. हे. हो. डा. डि. डु. डे. डो.) - महत्वाकांक्षी कार्य प्रारम्भ हुनेछ। विछोडिएका आफन्तसंग भेटघाट पनि हुनेछ। तर, खानपानको आसवाधानीले स्वास्थ्यमा समस्या आउन सक्छ।
सिंह (मा. मि. गु. गे. गो. टा. टि. टु. टे.) - नजिकिएको विवादास्पद व्यक्तिले समस्या निम्त्याउन सक्छ। परिस्थितिबश विवादास्पद काममा अग्रसर हुनुपर्नेछ।

कन्या (टो. प. पि. पु. ष. ष. ठ. पे. पो.) - कूटनीतिक व्यक्तिको फन्दामा परिनाले फजुल खर्च हुनेछ। शुभचिन्तकहरुको राय लिएर अघि बढ्नुहोला।
तुला (र. रि. रु. रे. रो. ता. ति. तु. तो.) - अर्थ अभाव खटिकनाले चिताएको काम पूर्ण नहुन सक्छ। वनिसकेको काम दोहोऱ्याउनुपर्ला। समय दिन नसक्दा काम अधुरो रहनेछ।
बृश्चिक (तो. ना. नि. नु. ने. नो. या. यि. यु.) - लगानी बढाउनुपर्ने परिस्थिति आउन सक्छ। आक्षेप

लगाउनेहरु सक्रिय हुनेछन् भने सहयोग गर्नेहरु कमै भेटिनेछन्।
धनु (ये. यो. अ. मि. गु. घ. फा. ट. ठो.) - शुभचिन्तकहरु समेत टाढा हुनेछन्। धेरै लगानी गर्दा कममात्र फाइदा हुनेछ। साथीभाइको सहयोगले यात्रा हुनेछ।
मकर (मो. ज. जि. खि. खु. खे. खो. गा. गि.) - भौतिक साधन जुट्नाले प्रसन्नता मिल्नेछ। आयआर्जनका स्रोत बढ्नेछन् भने व्यापारमा पनि

बढी नै फाइदा हुनेछ।
कुम्भ (गु. गे. गो. सा. सि. सु. से. सो. दा.) - गरिएका कामको राम्रै मूल्यांकन हुनेछ। साभेदारीमा पनि राम्रो फाइदा हुनेछ। आम्दानी बढ्नाले परिवारजनका आवश्यकता पूरा हुनेछन्।
मीन (दि. दु. थ. भ. ज. दे. दो. व. च. षि.) - दिगो फाइदाका लागि लगानी बढाउन सकिनेछ। चिताएको काम वन्नेछ, भने अवसरले राम्रै लाभ दिलाउनेछ।